

Miten työskennellä koulusta kotiin jääneiden nuorten ja heidän vanhempien kanssa?

**Katarina
Fagerström, VTM,**
sosiaalityöntekijä,
psykoterapeutti,
systeemisen työtavan
kouluttaja

Tiivistelmä

Väkivallaton vastarinta – NVR (Non violent resistance) – on systeemisen perheterapian pohjalta kehitetty lähestymistapa, jonka yhteydessä puhutaan uudesta auktoriteetista ja vanhempien läsnäolon merkityksestä nuoren elämässä. Lähestymistapa antaa vakavasti oirelevien nuorten vanhemmille konkreettisia työmenetelmiä, joilla voi palauttaa tai parantaa suhdetta lapseen. Ideana on, että vanhemmat saavat tukea omista verkostoistaan ja ammattiauttajilta pysyä läsnä nuorten elämässä silloin, kun nuoren käyttäytyminen muuttuu ja näyttää menevän kovin huolestuttavaan suuntaan.

Tässä artikkelissa ei syvennytä perinteiseen NVR-työskentelyyn, jossa nuori uhmaa vanhempia ja käyttäytyy väkivaltaisesti heitä ja sisaruksiaan kohtaan. Sen sijaan pohditaan, mitä kotiin jääneiden nuorten problematiikka vaatii vanhemmilta ja ammattiauttajilta, että he saisivat yhteyden nuoreen, kun hän on sulkeutunut huoneeseensa, pitää yhteyttä ulkomaailmaan tietokoneen tai puhelimen välityksellä eikä osoita mitään motivaatiota muuttaa elämäntyyliään. Artikkelin pohjautuu israelilaisen psykologian tohtorin ja perheterapeutin Uri Weinblattin esitelmään toukokuussa 2023 pidetyssä kansainvälisessä NVR-kongressissa Saksan Osnabrückissa.

Asiasanat: Kouluhaluttomuus, väkivallaton vastarinta, häpeä, koulun hyvinvointityö, kontaktiviteetti

Johdanto

Kouluhaluttomuus, poissaolot, kouluvälttely ja -kieltäytyminen ovat laaja ja vakavuudeltaan monitasoinen ongelma, jonka syyt juontavat juurensa monesta eri lähtökohdasta. Tästä syystä tarvitaan yhteinen strategia ja yksilöllisiä sovelluksia ongelmien ratkaisemiseksi. Peruskoululaki velvoittaa kouluja puuttumaan tähän ongelmaan ja siihen on tartuttu monin tavoin niin ennalta ehkäisemällä kuin vaativia ongelmia hoitamalla. Koulupoissaoloja on pyritty ehkäisemään ennalta yrittämällä parantaa koulun ilmapiiriä ja nuorten hyvinvointia kouluyhteisössä. Lisäksi kouluksiäamisen kitkemiseksi on tuettu perheitä sekä lapsia ja nuoria kotiolosuhteissa vahvistamalla vanhemmuutta ja keskustelemalla nuorten kanssa.

Pandemian aikana ja sen jälkeen koulun sekä opiskelijahuollon, sosiaalipalveluiden, nuorisotoimen sekä lapsi- ja nuorisopsykiatrian työntekijät ovat lisääntyvässä määrin tavanneet näitä nuoria. He ovat joutuneet kehittämään erilaisia nuoria ja heidän vanhempiaan tukevia työskentelytapoja, että lapset ja nuoret saataisiin takaisin kouluun. Yksi lähestymistapa muiden joukossa on systeemisestä perheterapiasta kehitetty väkivallaton vastarinta, NVR (Non violent resistance). Tässä työmuodossa keskitytään nuoriin, joiden poissaolo koulusta on pitkittynyt ja epätoivo on tarttunut koulun työntekijöihin, vanhempiin ja ammattiauttajiin.

Miten väkivallaton vastarinta liittyy vanhemmuuteen?

NVR:n kehittämisessä on otettu vaikutteita Mahatma Gandhin ja Martin Luther Kingin väkivallattoman vastarinnan ideoista. Israelilainen psykologian professori, perheterapeutti Haim Omer, on soveltanut NVR-periaatteita vanhemmuuden vahvistamiseen (Omer 2004; 2020). Lähestymistapa sai alkunsa, kun kehitettiin väkivallattomaan vastarinnan työvälineitä vanhempien tukemiseen. Väkivallaton vastarinta toteutuu, kun aktiivisesti vastustetaan nuoren aggressiivista käyttäytymistä käyttäytymällä itse rauhallisesti. Väkivallatonta vastarintaa vanhemmuudessa tarvitaan erityisesti niissä tilanteissa, joissa nuori haastaa valtataisteluun ja käyttää väkivaltaa vanhempiaan tai sisarusiaan kohtaan. NVR-lähestymistapaa ja -työmene-

telmiä voi soveltaa vanhempien kanssa tehtävässä työssä, vanhempainryhmissä, kouluyhteisössä sekä keskusteluissa ja toiminnallisessa yhdessäolossa nuorten kanssa.

Väkivallattoman vastarinnan, NVR:n, perusideana on luoda laaja tuki vanhemmille ja muille kasvattajille niin, että he pystyvät olemaan provosoitumatta nuoren haastaessa heitä riitaan tai väkivaltaiseen käyttäytymiseen (Omer 2004; 2020). Keskeistä NVR-menetelmässä on de-eskalaatio eli vanhempien pysyminen aikuisina, tilanteen rauhoittaminen ja vakauttaminen. Tavoitteena on luoda yhteys nuoreen tai palauttaa katkennut yhteys, mikä parantaa nuoren ja vanhempien suhdetta. Ajatuksena on, että vanhemmat asettavat selkeät rajat, mutta huomioivat myös nuoren oman näkökulman ja nuoren pienimmänkin yhteistyöhalun osoituksen. Toinen keskeinen periaate on uusi auktoriteetti perinteisen kontrolloivan ja komentavan auktoriteetin sijaan. Fokus on vanhempien läsnäolon lisäämisessä ja muutos tapahtuu vanhempien omassa käyttäytymisessä ja keskinäisessä yhteistyössä.

Tätä perheterapeuttista lähestymistapaa on kehitetty ja tutkittu muun muassa Israelissa, Saksassa, Hollannissa, Belgiassa ja Isossa Britanniassa. Sitä on sovellettu väkivaltaisen käyttäytymisen lisäksi muun muassa päihteitä käyttävien, neuropsykiatristen haasteiden kanssa kamppailevien sekä itsemurhaa yrittäneiden nuorten vanhempien kanssa työskentelyyn. NVR-lähestymistapaa on sovellettu myös niiden nuorten kanssa, jotka eivät mene kouluun esimerkiksi vanhempien kanssa tehtävässä työssä, vanhempainryhmissä, nuorten yksilökeskusteluissa sekä koko kouluyhteisössä (Omer 2004; Omer 2011; Omer 2020). Suomessa NVR-vanhempainryhmä kokoontui Itäisellä Uudellamaalla Tulevaisuuden lastensuojeluhankkeen, TULLAS-hankkeen, yhteydessä. Vanhempainryhmä toteutettiin Itä-Uudenmaan lastensuojelutiimien ja Porvoon päihdepalveluiden yhteistyönä (Fagerström 2022a; Fagerström 2022b).

NVR ja koulupoissaolot

NVR:n kehittäjien piirissä psykologian tohtori Uri Weinblatt on täsmentänyt Heim Omerin NVR-työskentelyä. Hän tapaa nuoria ja perheitä terapiavastaanotollaan Israelissa ja on kliinisen työnsä pohjalta kehittänyt lähestymistapaansa (Weinblatt 2023). Weinblatt kertoo esitelmässään, että pitkän työuransa aikana hän on huomannut, että koulusta pois jääneiden nuorten käyttäytyminen poikkeaa esimerkiksi väkivaltaisesti käyttäytyvien nuorten käyttäytymisestä, minkä vuoksi perinteiset NVR-menetelmät eivät välttämättä auta näitä nuoria. Weinblatt havaitsi, että aggressiivisesti käyttäytyvät nuoret kohdistavat vihansa toisiin, kun taas koulusta kotiin jääneiden käyttäytyminen on välttelyä. Weinblatt korostaa, että välttely ei ole aggressiota. Joskus kuulee ammatti-ihmisten puhuvan ”hiljaisista kapinallisista”. Heidän hypoteesinsa on, että nuori osoittaa aggressiivisuutta passiivisuudellaan.

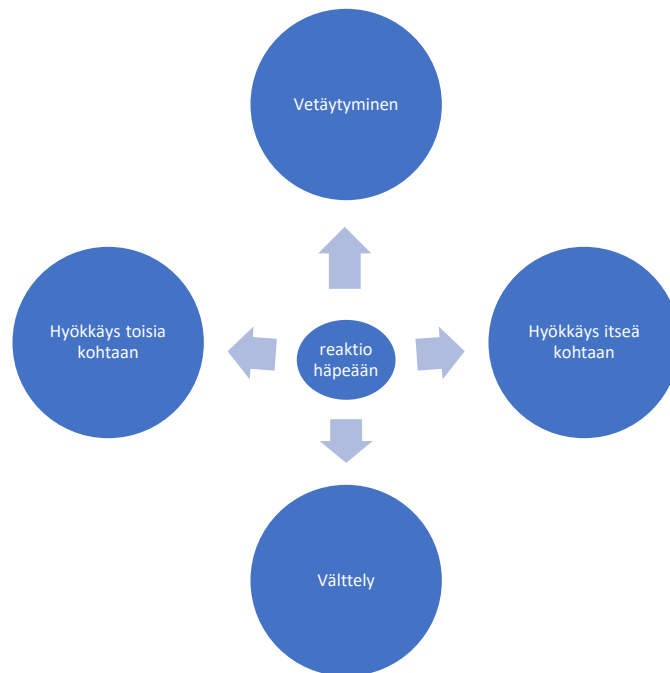
Weinblatt pitää tätä suurena väärinkäsityksenä. Ei ole kyse valtataistelusta. Nämä nuoret eivät käytä valtaa eivätkä ole laiskoja. Välttely näyttää olevan tulos säätelemättömästä häpeästä. Näiden nuorten auttamisessa häpeän tunnistaminen ja ymmärtäminen työskentelysuhteessa on oleellista. On tärkeä nähdä, miten häpeä ilmenee nuoren käyttäytymisessä. Jos aikuinen kysyy – miksi et mene kouluun – ja nuori vastaa – en mä tiedä – se kirjaimellisesti tarkoittaa, ettei nuori tiedä, hän ei osaa vastata. Kysymys herättää lisää häpeää ja nuori vetäytyy yhä enemmän kontaktista.

Weinblattin (2023) mukaan työskentelyssä pitää huomioida, miten nuori oireilee ja työskennellä sen mukaan: Hyökkääkö hän toisia kohtaan, syytteleekö muita vai vältteleekö hän vaikeita tilanteita ja vetäytyy kontaktista? Syyttääkö hän itseään siitä, ettei pysty menemään kouluun? Onko sisäinen kriitikko jo täydessä vauhdissa? Välttely tarkoittaa sitä, että nuori välttää paikkoja, missä hän tuntisi häpeää, tässä tapauksessa koulua. Vetäytyminen puolestaan on aktiivinen teko. Se on tietynlaista pakenemista ja ongelmien monimutkaistuessa se voi imaista nuoren pelien tai päihteiden maailmaan. Vetäytymisen seurauksena nuori menettää yhteyden toisiin ja siihen ryhmään, mihin hän kuuluu ja lopulta itseensä. Ongelmien syventyessä pelaamisesta tai päihteiden käytöstä voi syntyä riippuvuutta. Häpeä kasvaa ja itsesyyttelyn, välttelyn ja vetäytymisen kierre kiihtyy, mikä johtaa siihen, että nuori vieraantuu omista tunteistaan eikä todellakaan tiedä, miksi hän ei voi mennä kouluun tai miksi muiden kanssa oleminen aiheuttaa voimakasta ahdistusta.

Joskus ajatellaan, että koulusta pois jääminen liittyy sosiaaliseen ahdistukseen. Weinblatt (2023) aprikoi, ettei tämä hypoteesi välttämättä pidä paikkaansa. Ahdistus liittyy Weinblattin mukaan turvattomuuteen, kun taas välttely liittyy piiloutumiseen. Ahdistunut nuori tarvitsee turvaa, kun taas välttelevä nuori haluaa piiloutua. Usein auttajina ajattelemme, että tärkeintä nuorelle on tulla nähdyksi. Weinblattin mukaan välttelevä nuori ei halua tulla nähdyksi. Hän haluaa piiloutua. Naamio tai rooli saattaa olla kovinkin tärkeä nuorelle ja sen kunnioittaminen on oleellista yhteyden luomisessa. Luottamuksellisen suhteen luominen saattaa vaatia paljon aikaa. Nuorelle on tärkeä osoittaa, että on hyväksyttävää olla näyttämättä itseään. Suhteen luomisessa on oleellista ymmärtää häpeän säätelymekanismi. Vanhempien ja ammattilaisten on tärkeä reflektoida, miten nuoren kokema häpeä saattaa estää kontaktin saamista nuoreen. Ongelmien ratkaisuyritykset ovat turhaa työtä ilman yhteyttä ja työskentelysuhdetta. Asiakastyössä tai terapiassa toimivaa työskentelysuhdetta ei voi ohittaa.

Ihmisten eri tapoja säädellä häpeäänsä tutkinut Nathanson (1992) on kehittänyt häpeäkompassin (kaavio 1) terapeutille, auttajille ja vanhemmille häpeän tunnistamiseksi.

Kaavio 1. Häpeäkompassi (Nathanson 1992).

Se, että nuori ei osaa sanoa, miksi hän ei mene kouluun, liittyy tiiviisti häpeään. Nuorta hävettää, mutta häpeän kokemukselle ei ole sanoja. Perinteisesti häpeä ja syyllisyys määritellään siten, että syyllisyydessä tunnemme, että olemme tehneet jotain väärää, kun taas häpeässä koemme, että olemme itsessämme jotain väärää. Syvän häpeän tunteessa oleva ihminen saattaa ajatella, ettei häntä pitäisi olla olemassakaan, se johtaa epätoivoon. Seurauksena on, että nuori vetäytyy kontaktista omiin oloihinsa. Usein tämä epätoivo tarttuu myös vanhempiin ja koko palvelujärjestelmään. Sensitiivisyys häpeän säätelylle on oleellinen osa suhteen luomista nuoreen.

Perinteisessä NVR-työskentelyssä vanhempien tukeminen itsehillinnässä ja selkeiden rajojen asettamisessa suhteessa omiin nuoriin toimii parhaiten, kun nuori suuntaa tunteitaan ulospäin, kapinoi ja käyttäytyy väkivaltaisesti (Omer 2004). Silloin tavoitteena on saada aikaan de-eskalaatio, toisin sanoen rauhoittaa ja vakauttaa vanhempien ja nuoren välistä suhdetta. Vanhempien läsnäolo vaatii silloin itsehillintää, päättäväisyyttä, kestämistä ja rohkeutta. Vanhemmat vastustavat aktiivisesti väkivaltaista käyttäytymistä.

Koulusta kotiin jääneiden nuorten kanssa tehtävässä työssä tämä lähestymistapa ei näytä toimivan. Kotiin jääneiden nuorten (erityisesti poikien) käyttäytyminen vaatii Weinblattin (2023) mukaan erilaista vanhemmuuden läsnäoloa verrattuna perinteiseen NVR-työskentelyyn. Tässäkin tapauksessa tavoitteena on luoda kontakti nuoreen uudelleen. Weinblatt kutsuu tätä lähestymistapaa contactivity:ksi, minkä

voisi muokata suomeksi kontaktiviteetiksi. Se on aktiivista yhteyteen pyrkimistä. Kun nuori ilmestyy keittiöön muun perheen ruokailun aikana, vanhemmat voivat ilmaista ilonsa siitä, että nuori istuu pöytään hetkeksi. Tässä tilanteessa ei sovi ottaa puheeksi niitä päiviä, jolloin hän on pysynyt huoneessaan ja syönyt vasta, kun muut ovat poistuneet ruokapöydästä.

Kaikki tiedämme, että tämä ei ole helppo tehtävä: Kun nuori on sulkeutunut, vanhemmilta vaaditaan avoimuutta. Kun nuori on joustamaton, vanhemmilta vaaditaan joustavuutta. Kun nuori on epätoivoinen, vanhemmilta vaaditaan toiveikkuutta ja optimismia. Sama pätee ammattilaisiin ja auttaviin tahoihin; aikuisten tehtävä on aktiivisesti vastustaa epätoivoa ja edistää optimismia. Näihin kykyihin vanhemmat ja myös auttavat tahot tarvitsevat paljon kannustusta tukiverkostoiltaan. Tukiverkostot voivat koostua ystävistä ja sukulaisista ja heidän lisäksi ammatti-auttajista. Epätoivo on kaikille vastemielinen ja raskas tunne ja on aikuisten tehtävä kannatella epätoivoa ja saada apua toiveikkuuden löytämiseen.

Taulukko 1. Perinteisen NVR-työskentelyn ja kontaktiviteetti-työskentelyn erot.

	NVR	CONTACTIVITY KONTAKTIVITEETTI
PÄÄLLIMMÄINEN ONGELMA	- eskalaatio - väkivalta	- välttely - motivaation puute
PÄÄTAVOITTEET	- DE-ESKALAATIO	- KONTAKTI, YHTEYS
VANHEMMUUDEN LÄSNÄOLON MUOTOJA TAI PUOLIA	- itsehillintä - sinnikkyys - rohkeus	- avoimuus - joustavuus - optimismi - kyky vetää puoleensa

Weinblatt (2023) painottaa, että vanhempien ja auttavien aikuisten on löydettävä tapoja tehdä itsestään mielenkiintoisia nuoren silmissä. Vanhempien ja ammatti-

ihmisten on tehtävä työtä sen eteen, että he ymmärtävät nuorten todellisuuden, teknologiaa, jota he käyttävät ja myös kaikkia teknologian tuomia mahdollisuuksia.

Tietokonepelejä pelaaville nuorille teknologinen kehitys aiheuttaa sekä ongelmia että mahdollistaa uusia ratkaisuja, Weinblatt (2023) muistuttaa. Nuorta ei auta puhelimen pois ottaminen eikä peliajan rajaaminen ilman keskustelua. Halveksiva puhe nuoren pelaamisesta ei myöskään paranna tilannetta. Tämä on verrattavissa mihin tahansa riippuvuusongelmaan; päihteen kieltäminen ilman mitään motivaatiotyötä ei auta päihderiippuvaista.

Weinblatt (2023) kertoo sisustaneensa terapiavastaanotolleen tietokonepelihuoneen. Pelaamalla poikien kanssa, hän on löytänyt tavan luoda kontakti nuoreen. Hän kysyy kysymyksiä pelimaailmasta: Minkälaisia ominaisuuksia pelissä tarvitaan, jotta pärjää ja edistyy? Miten nuori voisi käyttää näitä ominaisuuksia muualla, kuin tietokonepeleissä? Weinblatt arvioi, että noin 70 % hänen asiakkaistaan yksityisvastaanotolla on poikia, mutta tyttöjen määrä kasvaa.

Weinblatt (2023) ehdottaa, että nuorille, joiden vakiovastaus on – en mä tiedä – on hyvä antaa vaihtoehtoja esimerkiksi näin:

- *Olen hyvin utelias kuulemaan, mitkä asiat vaikuttavat vaikeuteen mennä kouluun. Ovatko syynä opettajat, muut oppilaat vai koulujen epämiellyttävät vessat?*
- *No ei ainakaan vessat.*
- *Hmm. Ok. No missä mielestäsi on ikävintä koulussa, luokassa, välitunneilla vai ruokasalissa?*
- *Välitunneilla.*

Näin en mä tiedä -vastaus voi vähitellen muuttua pidemmiksi lauseiksi ja jopa keskusteluksi. Toiveikkuuden herättäminen nuorella vaatii kekseliäisyyttä. Esimerkkinä Weinblatt (2023) kertoo, että hän voi kysyä nuorelta miten kauan nuori on ollut poissa koulusta ja nuori vastaa: "Vuoden." Terapeutti näyttää hämmästyneeltä ja kysyy: "Todellako vain vuoden? Tapaan paljon nuoria, jotka ovat olleet poissa koulusta kolme vuotta."

Yhteistapaamisista vanhempien ja nuoren kanssa Weinblatt (2023) toteaa, että hän jättää nuoren rauhaan eikä koskaan liittoudu vanhempien kanssa nuorta vastaan. Se, miten terapeutti muotoilee sanansa, on tärkeää: Ei ole viisasta käyttää aikuisista mesanaa esimerkiksi sanomalla "me" olemme huolissamme sinusta, "me" haluamme auttaa sinua... Tällainen lähestymisyritys ei toimi. Tärkeää on aina ottaa nuori mukaan toimijana: miten "me" – nuori mukaan lukien – voisimme toimia yhdessä, jotta kouluun meneminen helpottuisi?

Weinblatt (2023) sopii vanhempien kanssa etukäteen perheterapiasessiossa, että toinen vanhemmista kertoo huolestaan ja toinen vanhemmista tukee nuorta. Terapeutti

asettuu istunnossa lähinnä vanhempien valmentajaksi. Terapeutti pyytää esimerkiksi isää kertomaan, mikä pojan poissaoloissa huolestuttaa häntä. Isä kertoo, että hän on huolissaan siitä, että poika jää opetuksessa jälkeen. Heti istunnon alussa terapeutti ohjaa äitiä istumaan pojan viereen ja pyytää, että äiti voisi kysyä isältä voisiko hän tarkentaa, mikä siinä häntä varsinaisesti huolestuttaa. Isä kertoo pelkäävänsä, että niin monta poissaolotuntia voi johtaa siihen, että poika putoaa kärryiltä ja voi olla vielä vaikeampaa päästä kiinni opetuksesta. Äiti saattaa vastata tähän, että poika kuitenkin on jo kerran käynyt kahden opettajan kanssa selvittämässä, mitä tehtäviä hänen pitäisi tehdä. Isä sanoo, ettei tiennyt, että poika oli sopinut kahden opettajan kanssa tästä. Keskustelemalla näistä rooleista käsin katse siirtyy pois nuoresta ja hän saa rauhassa seurata vanhempien välistä dialogia.

NVR koulussa ja yhteistyöverkostoissa

Oppilashuollon tavoitteena on edistää oppilaiden ja opiskelijoiden ja koko koulu- tai opiskeluyhteisön ja opiskeluympäristön hyvinvointia, huoltajien kanssa tehtävää yhteistyötä ja opiskelijoiden osallisuutta (THL 2023). Tavoitteena on myös turvata yksilökohtainen varhainen tuki kaikille sitä tarvitseville.

Systemisten kouluvalmennusten kouluttajana, perhepalveluiden ja lastensuojelun systemisten tiimien perheterapeutina sekä työnohjaajan roolissa, käyn usein keskustelua ammattilaisten työkuormasta. Usein esimerkiksi koulupsykologien ja kuraattoreiden tai muiden ammattiryhmien, kuten erityisopettajien, psykiatristen sairaanhoitajien tai koulu-coachien keinot tai aika eivät riitä edellä mainittuihin tavoitteisiin. Näin ollen oppilashuollon työntekijät lähettävät nuoria ja vanhempia eteenpäin asiakkaaksi lapsiperheiden palveluihin perhesosiaalityöhön, lastensuojeluun, nuorisoasemalle, nuorten vastaanotolle tai nuorisopsykiatrian poliklinikalle.

Dialogisen verkostotyön ihannemaailmassa yhteistyö toimisi niin, että ammatti-ihmiset sopivat yhdessä asiakkaiden kanssa, miten asiassa kannattaa edetä ja miltä asiat näyttävät (Seikkula & Arnkil 2011). Kun kaikki olisi hyvin, oppilashuollon henkilöstö saisi tarvittaessa tukea nuorisoasemalta, sosiaalipalveluista tai nuorisopsykiatrialta työskentelyn jatkamiseen nuoren ja vanhempien kanssa koulussa. Jokaisessa vaiheessa yhteistyösuhteen luominen ja ammattilaisten yhteen hiileen puhaltaminen koulun sekä sosiaali- ja terveyspalveluiden välillä olisi oleellinen osa nuoren auttamistyötä.

Heim Omer (2020) korostaa, että koulussa toteutuvaan systemiseen NVR-työskentelyyn on tärkeää ottaa koko koulun henkilökunta mukaan yhteisönä lisäämällä aikuisten läsnäoloa koulussa, mikä puolestaan lisää lasten ja nuorten turvallisuutta. Pelkät sanktiot seurauksena oppilaiden huonoon käytökseen eivät riitä.

Koulun yhteishenkeen on aktiivisesti panostettava ottamalla oppilaat mukaan koulun järjestyssääntöjen luomiseen ja koulun hyvinvointityön edistämiseen. On myös keskityttävä vanhempien ja opettajien väliseen suhteeseen ja luottamuksen rakentamiseen tai palauttamiseen niin, että toisten syyttelyn sijaan ymmärretään, että tavoite on yhteinen. Opettajat ja vanhemmat tekevät yhteistyötä, että nuori kokisi kouluun palaamisen mahdollisena.

Omerin (2011; 2021) mukaan kouluissa tulisi yhdessä työstää arvoja, jotka edistävät sekä opettajien että oppilaiden hyvinvointia. Henkilökunnan hyvinvointia olisi tuettava niin, että koulun aikuiset jaksavat olla läsnä koulun oppilaille. Arvoihin tulisi sisältyä opettajien välinen vuorovaikutus, keskinäinen luottamus ja solidaarisuus sekä rehtorin tuki. Koulumaailman kiireessä on riski, että edellä mainitut arvot jäävät korulauseiksi. Ne ovat kuitenkin elintärkeitä ja niille pitää järjestää tilaa koulun arjen rakenteissa. Pitää olla myös aikaa viedä arvot koulun käytännön työhön ja seurata niiden toteutumista. Koulun rehtorilla ja hänen esihenkilöillensä on ratkaiseva rooli lähestymistavan soveltamisen johtamisessa.

Väkivallaton vastarinta, NVR, ja sen keskeiset periaatteet: uusi auktoriteetti, läsnäolo ja kontaktiviteetti, ovat systemisen lähestymistavan sovelluksia muiden sovellusten joukossa. Olemme Päivi Petreliuksen Curiosa-hyvinvointipalveluiden, Hyvinvoinnin juurilla ja SYTY i skolan -kouluvalmennusten yhteydessä kertoneet NVR-työskentelystä kouluissa. Varsinaista NVR-työskentelyä ei vielä ole kokeiltu suomalaisissa kouluissa.

Internetissä törmää useisiin esityksiin ja kuvauksiin kouluissa toteutettuihin NVR-kokeiluihin (katso esimerkiksi NANI n.d.; NVR n.d.), mutta mitään laajempaa arviointitutkimusta aiheesta en ole löytänyt. Olen kouluttajana ja työnohjaajana kuullut puheita siitä, miten monet hyvät kokeilut ja menetelmät kouluissa ovat loppuneet projektirahoituksen päätyttyä. Koulujen tiukkaa rahoitusta on paikattu määräaikaikaisilla projektirahoituksilla. Valitettavan monessa kouluissa rahoitusrakenteet eivät siten ole tukeneet jatkuvuutta ja sinnikkyyttä menetelmien juurruttamisessa ja tutkimisessa. Menetelmän tai lähestymistavan vaikuttavuutta on vaikea osoittaa, ellei muutostyössä ole huomioitu organisaation rakenteita muutoksen toteuttamiseksi sen kaikilla tasoilla.

Lähteet:

Fagerström, K. (2022a). Väkivallaton vastarinta (Non Violent Resistance) NVR – tukea haastavasti käyttäytyvien nuorten vanhemmille. *Ratkes – Ratkaisu- ja voimavara-keskeisen kulttuurin lehti*, 3.

Fagerström, K. (2022b). Väkivallaton vastarinta NVR (Non violent resistance) - monialaista tukea päihteitä käyttävän nuoren vanhemmille. Teoksessa Laura Yliruka, Pia Eriksson, Liisa Jokinen & Kaisa Pasanen (toim.) *Kohti monialaista lastensuojelua hyvinvointialueilla*, 66–75. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Luettavissa osoitteessa <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-343-984-9>

NANI. (n.d.). *New Authority Network International*. Luettavissa osoitteessa <https://www.newauthority.net>

Nathanson, D. (1992). *Shame and pride: sex, affect and the birth of the self*. New York: Norton.

NVR. (n.d.). *School of Non Violent Resistance*. Luettavissa osoitteessa www.nvrschool.com/int/

Omer, H. (2004). *Non Violent Resistance – A New Approach to Violent and Self-destructive Children*. Cambridge University Press: Cambridge.

Omer, H. (2011). *The New Authority – Family, School, and Community*. Cambridge University Press: Cambridge.

Omer, H. (2021). *Non-violent resistance: A new approach to violent and self-destructive children*. Cambridge University Press: Cambridge.

Seikkula, J. & Arnkil, T. E. (2011). *Dialoginen verkostotyö*. 3. painos. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, THL.

THL. (2023). Luettavissa osoitteessa <https://thl.fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/sote-palvelut/oppilashuolto>

Weinblatt, U. (2018). *Shame Regulation Therapy for Families – A Systemic Mirroring Approach*. London: Springer

Weinblatt, U. (2023). *Contactivity – Interventions to overcome avoidance behaviour*. The 7th International Conference in Osnabrück 19.5.2023. Kongressiesitys.

